



# LA ESQUELLA

## DE LA TORRATXA

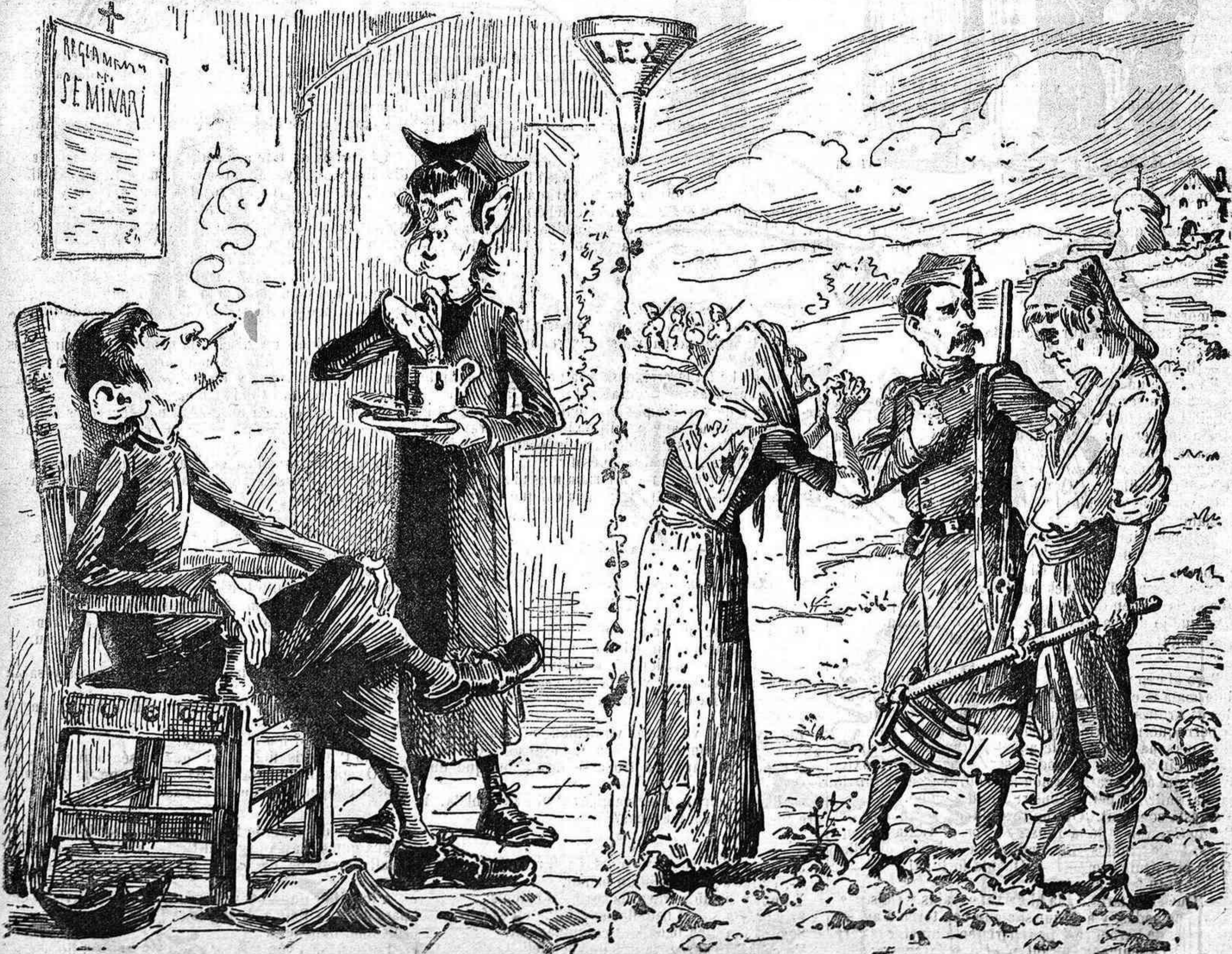
PERIODICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.  
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

### 2 CUARTOS. CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' isla de Cuba.  
NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

<b>ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ</b> LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20 BARCELONA.	<b>PREU DE SUSCRIPCIÓ</b> Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals. Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18
---	--

**LAS QUINTAS SEGONS LO BISBE DE CADIZ.**



Aquests que per res serveixen,  
ni fan res d' extraordinari,  
de ser soldats s' eximeixen  
y 's quedan al Seminari.

Pero als que als pares mantenen,  
als que treballan ab zel  
quan tenen vint anys los prenen:  
—Media vuelta y al cuartel.

## D' AQUÍ D' ALLÀ.

Los genis, sigan de la lley que 's vulga, per regla general s' han revelat desde l' infancia.

A Clavé quan tenia set ó vuit anys l' haurien vist enfilat en una de las reixas de Atarassanas, l' orella entre 'ls ferros, escoltant ab atenció 'ls ensaigs de la banda militar. Are lo que sobran en lo servey son músichs; pero llavors no era aixís: tot lo més que hi havia eran aficionats, als quals se 'ls ensenyava d' oído, de rutina y alguns cops a plantofadas.

Clavé escoltava are la tanda de cornetins, are 'ls trombons, are las flautas, are las trompas, y ab lo cap tot plé de notas se 'n anava al seu carrer, reunia vint, trenta, cinquanta xavals, los hi ensenyava per tandas lo que havia sentit aprendre als músichs de Atarassanas, després los concertava y per últim, quan un diumenje sortia 'l regiment per anar a missa, ab la banda al frente, tocant un pás doble ó bè una marxa nova, en la qual cifrava 'l músich major sas esperansas d' éxit, succehia que vint passos davant dels gastadors hi anava un núvol de quitxalla, tocant lo mateix pas doble ó la mateixa marxa, sense més instruments que la véu, ab una afinació que sorprenia.

Lo músich major se dava a tots los dimonis; y 'l músich major de la banda infantil era en Clavé, lo futur organisador de las societats corals.

Baixém a un altre terreno, ó millor dit, pujém pels núvols, ja que 's tracta de globos y de un aeronauta, que té l' amor, ó millor dit la febre y 'l vértich de las alturas.

Nos referim a Budoy, al qual lo dia de la seva primera gloriosa ascensió, equivocadament várem ferlo fuster, sent aixís que 'l seu ofici veritable era 'l de barber, per servirlos, remullarlos y afeytarlos. Després de tot no es tant gran la diferencia entre afeytar fusta y ribotejar barbas.

També en ell, com en tots los genis, la seva passió data de l' infancia. Quan era xich somiava qu'era grua y que l' hi davan fil y espantava als coloms. Després, avants de afeytar, construía globos de paper de seda y 'ls venia a la quitxalla. Més tart tothom coneix la seva perillosa aventura de la Plassa de Toros, quan arrapantse furtivament al globo de M. Mayet, vá enlayrar-se en companyia del intrèpit capitá. ¡Borragos! A Barcelona no 's parlava de res més... L' empresari dels toros no hi veyia de cap ull.

Aquell dia en Budoy vá véur' es las alas, y de nit y de dia, dormint, menjant y afeytant no pensava sino en tenir globo propi.

—¿Qué fás hoy? ¿En qué pensas? l' hi preguntava un parroquiá que feya a lo ménos déu minuts que tot ensabonat esperava que l' hi passessin la navaja per la cara.

En Budoy que s' estava divagant pels núvols, tot de un plegat queya a terra sospirant. Es de creure que no vá ferse mal, pèl gran tou de cabells que hi ha sempre en los salons de las perruqueras.

—Budoy, vá dirli un dia l' amo: jo crech qu' estás enamorat.

—¡Si suspirá 'l futur aeronauta.

—¿Se pot saber de qui?

—¡De una senyora bomba!

En efecte una bomba, un globo, es l' únich que l' hi faltava pera ser felis. Los primers que van comparar la felicitat ab lo fum de pallas, devian pressentir l' existencia del aeronauta catalá, que res més volia sino una bossa inmensa per agaballar la major cantitat possible de aquest fum y llansarse enlayre per l' infinit espay. ¡Oh set del infinit!... ¡Qui será capás de calmarte!

Llavors que 's fundavan tants banchs y tantas caixas, exclamava ab véu apesurada:

—¡Sembla impossible! Per tot se trovan diners, méns per construir un globo... ¡Un negoci tant gras!... Y anéu a veure a n' en Girona, al Arnús, a aquestes peixos grossos de la banca y del negoci... y estich segur que si 'ls parléu de globos vos girarán la espatlla. Y aixó que jo m' empenyaria a fer pujar las accions més que ningú. ¿Cóm? ¡Ab lo globo mateix!

Pero al cap y al últim, y com diu lo ditxo que la perfidia mata la cassa, en Budoy vá trobar accionistas. Res d' Arnussos, ni de Gironas: alguns parroquiáns de la perruqueria, varios amichs y coneguts, y una que altra persona caritativa de aquellas que no s' están de llansar cinch duros si poden servir porque 'l próxim s' arrisqui a trencarse la nou del coll, varen reunir lo capital suficient per la construcció del globo.

Ja está construit. ¿Qui no recorda las ascencions del Prado Catalan y de la Plassa de Toros? Tantas ascencions, tants triunfos. En Budoy era l' héroe del dia. ¡Quin pit! ¡Quina serenitat! ¡Quánta fortuna!

—Noy, tú farás carrera.

—¿Qué si 'n faré?... Ja hi deixat navajas y estisoras, sabó y pomadas, y a fé que si algun cop torno a agafar las eynas de barber será per anárm' en a afeytar la cara del sol... La senmana entrant m' elevó a Zaragoza: si 'ls aragonesos tenen *Chistavins* que corren, a Catalunya

hi ha *Budoy*s que volan. Vaig ab los germans Teresa: lo globo ja está embalat, ja es al carril... crech que ja es fora... En fi, llegiu los diaris de Zaragoza...

¡Oh hermosas ilusiones tronxadas al neixel!

Era cert: lo globo vá arribar a Zaragoza sense novetat; pero l' aeronauta no vá poder sortir de Barcelona. ¿Perqué? ¿Per por? ¡May! Algú vá recordar a n' en Budoy qu' era quinto, ó de la reserva ó no sé qué y que no podia ausentarse del punt de la seva residencia. La disciplina militar lo retenia aquí a la terra, quan ell pensava anárs' en per l' espay.

Y no es aixó lo pitjor, sino que 'l globo, construhit ab tants afanys y sacrificis no torna: los germans Teresa l' utilizan y un francesot, un qualsevol, s' hi eleva, arrebatant al pobre Budoy la gloria y 'ls beneficis.

Pero no desmayi per aixó l' héroe de las alturas: pensi que 'ls sufriments y las contrarietats son patrimoni excludiu del geni: que Colon avants de descubrir l' América vá passar la pena negra; que 'l pobre Galileo vá haver de sufrir las turturas de l' inquisició avants de veure aceptadas las sevas teorías astronómicas... Y en fi qui ha fet una bomba 'n farà un altre, que ab temps y palla s' inflan los globos.

Aquí acabaria la crónica de la senmana; pero 'm trobo ab un apunte a la cartera que no pot deixarse per la senmana entrant.

Dilluns compareixia davant de l' Audiencia un xicot de 16 ó 17 anys, acusat ¿de qué dirian? D' haver furat unas estenallas, valoradas en una pesseta.

Si senyors. Per una pesseta l' Estat l' hi ha fet la vida durant un any y mitj que l' ha tingut a la presó: l' actuari ha embrutat uns quants centenars de fullas de paper sellat, lo fiscal ha hagut de preparar un discurs, l' advocat defensor un' altre, los testimonis han hagut de deixar la feyna per compareixe a declarar, una parella de civils s' han hagut de molestar trasladant al prés de la presó a l' Audiencia y vice-versa, y 'ls senyors magistrats han hagut de reunir-se.

Pero en fi, ja som a la vista. A lo ménos que 'l criminal la pagui.

Compareix lo dueny suposat de las estenallas, amo que havia sigut del processat. ¿Coneix aquestas estenallas? l' hi preguntan.—No senyor.—¿Vá robarli res lo processat quan vá sortir de casa seva?—No senyor.

Se presenta 'l municipal que vá agafarlo.—¿Coneix al acusat?—No 'l tinch present.—Pero ¿no vá ser vosté qui vá agafarlo en tals ó quals circunstancias?—Ah, sí; are recordo... pero jo vaig agafar una criatura y aquest ja es un home.

(¡En un any y mitj d' estar a la presó havia fet la creixensa!)

Total, res: lo fiscal demana l' absolució del processat. S' aixeca la vista: 's dictará sentencia.

Y entre tant los civils per tornarlo a la presó, sens dupte porque un criminal tant tremendo no se 'ls escapi, l' hi lligan las mans ab una cadeneta de ferro y se 'l enduhen fentli passar la vergonya a través dels carrers de Barcelona.

¿Veritat qu' es bonich?... Tal vegada devian creure que posantlo immediatament en llibertat no hauria sapigut ahont aná a dinar. ¡Pobre xicot!

Quan un ha fet la creixensa a la presó, entre-mitj de aquellas animetas que pululan pèl pati de la Gardunya, acostuma a deixarhi 'l plat y la cullera. La societat l' hi ha fet rebre un any y mitj de instrucció gratuita y obligatoria: després l' ha declarat innocent; pero l' ha dut prés y lligat, com si volgués dirli:—Si fosses criminal no 'n fariam més ni ménos... Ab aixó ja ho sabs, un' altra vegada ja cal que t' espavilis.

P. DEL O.

## HISTORIA DE UN PETÓ.

Quan al Arturo vá morirseli 'l seu pare, vá trobar-se ab una fortuna de un milió de rals.

—Jo faré que 'm dongan vinticinç mil duros de renda al any, vá dirse, y vá posar lo seu plan en obra, anánts' en de Barcelona, cap a Paris y entregantse a la gran vida.

Efectivament, vá gastar vinticinç mil duros cada any, vá viure com un rey, sense pensar ab l' endemá, y al cap de dos anys vá trobarse més pobre que una rata.

—¡Bueno! digué al descambiar l' última dobleta. Y are ¿de qué farem manegas?

S' empenyá la roba, 'ls mobles y 'l rellotje.

—¿Y are? deya tot fent un badall.

Y punt y seguida treya 'ls següents cálculs:

Primer. Quant un badalla senyal que no es felis.

Segon. Jo estich badallant continuament.

Tercer. Senyal segura que no soch felis.

Quart. ¿Per quin motiu no soch felis?

A aquestas reflexions claras, concretas y perfectament encadenadas, responia:

Primer. Badallo porque 'm fastidio.

Segon. Y 'm fastidio porque no soch ditxós.

Tercer. Y no soch ditxós porque no tinch un quarto.

¡Quina llástima que l' home no tinga dos, quatre y fins sis pares per heredar ab més freqüencia. A mi la naturalesa m' ha negat fins lo que tenen molts: un oncle sense familia que podria dar-me algunas esperansas. No 'm queda res. Ni tinch ni veig venir.

Los banquers tenen diners, es cert: los bescambis collocan cabassets plens de monedas detrás de las vidrieras; pero als diners dels altres las lleys los protegeixen y en aquest punt no estich pás per camándulas...

Podria treballar. Pero ¿qui treballa?... Y després ¿qué guanyaria treballant?... Trenta ó quaranta duros al mes... jo qu' estich acostumat a gastar-me cinquanta ó xexanta cada dia...

Fora, fora... ja está dit: farém lo gran viatge: anirém a veure si al altre vida també 's necessitan quartos com en aquesta... ¡Qué dimontri!... Una culleradeta de... No, res de venenos: donan massa torment. ¿Un tiro?... Si ni menos tinch revolver. Y després no sé que 'm fá aixó de destrossarme la closca y mutilarme...

¿Y donchs? ¡Oh, altres medis hi ha!... Paris té un riu... té ponts... ¡Al aygual!... ¡Al aygual!...

La resolució estava presa y l' Arturo era d' aquells que no retrocedeixen.

Aixís es que qualsevol que a las quatre de la tarde hagués passat pèl Pont dels Papas, hauria vist a un jove alt, guapo, moreno, de mirada viva, passejantse amunt y avall a ran de la barana y mirant ab certa perfidia als transeunts ó millor dit a las *transeuntas*.

Ellas, ellas sobre tot excitavan ja seva atenció, especialment las joves.

Avants de morir, ab aquella serenitat mateixa ab que s' havia fet malbé cinquanta mil duros en dos anys, se proposava ferne una que coronés dignament sa vida de calavera. S' havia imaginat la figura de una dona hermosa, y esperava que passés.

¿Perqué?

Per ferli un petó avants de tirarse a l' aygua.

L' infelis d' aixó 'n deya rebre 'ls últims sagraments.

N' havian passat molts: de rossas, de morenas y de castanyas; modistetas, obreras, senyoras, damas de l' aristocracia; pero al Arturo, en veritat, cap d' ellas l' hi feya 'l pés.

¿Serán camándulas per evitarse 'l cap-bussó final.

No.

Y la proba es que are emboca 'l pont una nena de divuit a vint anys, hermosa com un sol. Sa cabellera rossa, son cútis fi y sonrosat, sos ulls blaus y fondos com l' espay inmens banyat de llum de sol y sas ben proporcionadas formas fan d' ella una hermosura com pocas se 'n veuen... L' Arturo véu realitat lo seu somni, y seduhit, enlluernat, quan passa pèl costat seu. se l' hi tira a sobre, l' hi pren las galdas ab má febrós, l' hi estampa un petó al bell mitj dels llabis y fent un brinco per sobre de la barana, 's tira dalt'abaix del pont.

La nena dona un xiscle: la gent s' arremolina: los uns cridan socorro: passa una barca pèl riu, un mariner se llensa al aygua y alguns minuts després reapareix lo cós inanimat del suicida.

—¡Es mort! diuhen uns.—No, no, encare 's belluga responen altres... Se presenta una *camilla* y 'l duhen al Hospital.

La nena ab las galdas encésas, los ulls inflamats de ira, se 'n vá a casa seva ab l' aya que l' acompanyava. Era una inglesa.

Alterada Miss Emma, febrosenca y delirant ha de ficarse al llit.

L' aya entre tant entera al pare de la nena de l' ocurrencia, pintantli l' insensat atreviment del jove.

Lo pare de Miss Emma está consternat.

—Pare, pare, exclamá la nena, al dia següent, al tornar en si. ¿Es viu ó mort l' home que m' ha injuriat tant gravement?

L' inglés havia enviat a demanar informes y sabia qu' era viu.

¡Lo qu' es l' honor inglés! Pare y filla havian tingut la mateixa idea.

—¿Y donchs? féu l' hermosa.

—No t' alteris filla méva, que jo sé lo que haig de fer. O reparará la falta que ha comés ó bè 'm daré una satisfacció per medi de las armas.

Arturo, després de haver restituhit tot lo caudal d' aygua que s' havia begut al tirarse al Sena, se trobava relativament bè de salut, mal com sempre de butxaca.

A lo millor de la convalecencia vá rebre la visita del pare de Miss Emma. L' inglés se l' hi presentava serio, solemne, imponent.

Entre 'ls dos ván mediar pocas paraulas: lo temps es or.

—Voldria ferme 'l favor de dirme perquè vá atrevir-se a donar un petó a la mèva filla?  
 —Senyor mèu, estava desesperat: anava a morir y no volia ferho sense sagraments, besant a la dona més hermosa que passés pel Pont dels Papas. La seva filla era la més bella...  
 —Prou! Aixó vol dir que la mèva filla l'hi agrada...  
 —Què si m'agrada preguntal...  
 —Y donchs vostè s'hi casará... ó preparis per rompr' es l'ànima ab mi. Ja que volia morir, jo m'encarregaré de complaurel.  
 —No hi ha cap necessitat.  
 —Es a dir que consen ab casarse?  
 —A bodas me convida.

Vuit dias després, lo célebre Arturo se casava ab Miss Emma, que per més senyas era millonaria. Lo pare d'ella s'encarregava de administrar lo patrimoni coneixent las inclinacions del seu gendre; mes tant se val, avuy per avuy l'Arturo viu a Londres com un príncep.  
 No hi ha mal que per bé no vinga.

A. DEL F.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Ressonan encare 'ls aplausos que un públich numerós tributá a la companyia portuguesa, al despedirse de Barcelona. Cosa estranya! En las funcions anteriors soletat complerta; en l'última funció, teatro plé y molts aplausos, algunas flors y bastants coloms. La Simoes al últim rebia l'ovació de que s'havia fet acreedora com a dona y com a artista.

Ja 'ls dich jo, que si 'l públich barceloní no arriba a donar aquesta funció de desagris, no éram dignes de rebre la visita de cap més celebritat europea.

Tant es aixis que la Simoes mateixa vá posar la comedia *Divorcíem-nos*; pero la vá fer tant admirablement, ab tal naturalitat y ab un talent tant gran, que 'l públich cridava:—«No, no, de cap manera, no volém divorciar-nos... ¡Qu' es cas!... Al revés, dongui més funcions y omplirém lo teatro... Ja veurá quins aplausos se l'hi esperan...»

Impossible! La companyia portuguesa ha marxat. Tornarém a tenirla algun dia entre nosaltres?... ¿No? Llavors jo soch capás de anármem a Portugal y fins al Brasil per véurela.

Lluís XI, aquell rey francés, barreja de fanatisme y de perfidia, es la creació de 'n Valero. L'eminent actor vá pendre ab aquest drama l'alternativa de primer galan. Lo públich de Madrit l'esperava ab las úrpias obertas; pero davant del geni, no feu servir las úrpias, sinó las mans per aplaudir ab entusiasm.

Avuy l'obra de Delavigue es encare la predilecta de Valero: sa figura, sos ademans, fins la seva edat s'ajustan al tipo. Pero lo que més s'hi ajusta es lo seu talent. Per enumerar tots los portentos del actor en aquest drama, seria menester un llarch article. Váginlo a veure ó millor dit: vagin a admirarlo.

Vico s'ha distingit notablement en lo drama antich *García del Castañar* y en lo melodrama *La muerte civil*. No 'ls parlo de l'*Otelo*, porque sè que Vico 'l dia que 'l feya no 's trobava massa bé. Se comprén: l'arreglo (?) de 'n Retés es capás de posar malalt a qual-sevol artista de conciencia. Shakespeare ab l'*Otelo* vá crear un monument inmens; Retés ha tractat de copiarlo y l'hi ha sortit un monument de ramillete. En lloch de moles de pedra, s'ha valgut de pasta de midó ensucrada. L'*Otelo* dihent redondillas sembla un moro de cuyna. Senyor Vico, me sembla que lo millor que podria fer, seria treure aquest pastilxo del repertori: l'hi dich pèl bé que l'hi vull. Fins tinch por de que cada cop que tracti de posar l'*Otelo* de 'n Retés, hi caurá malalt.

Espanyol: no 's presenta mal la temporada. S'ha de dir la veritat, Calvo (Rafael) y 'ls demés Calvos de la companyia treballan y fan tot lo possible per complaure al públich. Obras que s'han posat: *El desden con el desden* y *Entre bobos anda el juego*, ab bon éxit las dugas, especialment l'última en la qual s'hi distingeix lo característich Donato Gimenez. En la comedia *Un marido como hay muchos* no ván agradarmetant. Per comedias en Mario.

Lo gran aconeteixement ha sigut l'estreno de *La Tempestad* en lo *Tivoli*. L'obra de Ramos Carrion y Chapí es una de las sarsueas més ben acabadas que t'el repertori castellá. Per aixó mateix no es obra que puga tractarse a la lleugera. Encare que desde 'l primer moment produheix molt bona impressió, nosaltres esperarém la próxima senmana per parlarne ab més coneixement. En l'interin, vájinla a veure y 'ls asseguro que 'ls agradará.

Y al *Retiro*? Res de nou: la *Mascota* encare raja y ¡vinga expreme la *Mascota*! Avuy han d'estrenar *El dia y la noche*; pero ja veurán com la *Mascota* iluminará la nit y eclipsará 'l dia.

Al *Circo Ecuestre* s'anuncian nous debuts.  
 La Societat de concerts n'ha donat dos més, ab

éxit complert. ¡Quina llástima que no 's repeteixin ab més freqüencia! Lo mestre Rivera (Don Cosme) ha deixat molt ben posada la seva batuta, y 'ls músichs a las sevas órdres han demostrat que quan volen estudiar... arrencan.  
 ¡Un aplauso a la societat de concerts!

N. N. N.

A MON AMICH H. CH.

¿QUE 'T SEMBLA?

I  
 —Sempre, Enrich, m'estimarás?  
 —¿Pots daptarho, Aurora mía?  
 —Quant ditxosa aixis seria!  
 —Donchs, molt ditxosa serás.

II  
 —Que d'excusarvos tracteu es inútil, mequetrefe.  
 ¡A bátrens! Aquesta befa ab la vida pagaréu.  
 —Ja que mas explicacions no vos deixan satisfet, vos hi deixaré un bolet.  
 —Mariém, donchs, fora rahons.

III  
 —Amágat, corre Pepet, que ja torna 'l mèu marit!  
 —¡Ja l'he mort! ¡Ay, quin neguit!  
 ¡Ja puch aná ab lo cap dret!

B. B.

ESQUELLOTS.

L'arquebisbe de Tarragona ha disolt lo Seminari.  
 ¿Per quin motiu?  
 Diu lo bando de disolució:  
 «Lo Seminari de Tarragona ha de ser verdader Seminari Tridenti, planter de sacerdots instruits y virtuosos; y será aixó ó no será rés. No hem de consentir que 's converteixi en club polítich ó en centro de ignoble y fins criminals intrigas per imposarse 'ns, ni que influencias danyinas abusin de la candidés é inexperiencia dels alumnos, per perturbar l'ordre y la tranquila regularitat qu' es necessaria pèl cultiu de las letras y per formar a la juventut en pietat y ciencia.»  
 ¡Apretal!

Intrigas criminals... influencias danyinas...  
 Estich assombrat.  
 Pero en fi, quan ho diu tot un Arquebisbe...  
 Presumo per lo que 's véu que 'l més calent es l'ayguera...  
 Seminaristas, penjéu los hàbits a la figuera.

Diumenje y dilluns últims, festa poética a Banyuls (Rosselló).  
 Gran desembarch de poetas catalans. Abrassades, encaixades, petonejades y altres gresques.  
 Un detall.  
 Los francesos varen acudir a rebre als catalans, ab bandera francesa y espanyola desplegadas al vent, y música.  
 En la bandera francesa hi havia una R y una F. Y la música tocava l'Himne de Riego.  
 Entre la comitiva que marxava al só del Himne de Riego, hi havia un capellá y un canonje: Mossen Verdagner y en Collell.  
 Que siga l'enhonorabona.

Diu un periódich que será traslladat a una diócesis de la Peninsula, l' Pare Payo, arquebisbe de Manila.  
 Per pujar depressa en aquest país, no hi ha com fè 'l payo.

L'escena a Paris.  
 Un jove 's presenta en una caixa de préstamos a empenyar un sobre-todo, y l'empleat, al examinar la prenda, hi troba dintre de la butxaca la suma de 3,000 franchs en billets de banch.  
 Ab aquest detall se vá coneixe que la prenda era robada y 'l lladre vá ser prés.  
 Sentencia:  
 «A sobre-todo robat, no l'hi miris las butxacas.»

Ja están aprobats los presupuestos en reunió de Junta municipal.

Lo Sr. Taixonera, (vocal associat) fá present que havent mort dos ó tres vocals associats, es precis nombrarlos, avants de prosseguir la Junta.  
 En Rius y Tauler dona una excusa y la Junta seguix endavant.

Jo, arcalde, l'hi hauria dit:  
 —Sr. Taixonera, no miri prim. ¿Diu que hi ha vocals associats morts? Que Déu los tinga en la seva santa gloria; pero aixó no es cap mal: los morts avuy votan lo mateix que 'ls vius. Las llistas electorals ho diuben prou clar... Y miri, si 'ls hi queda encara algun escrúpul, enviarem a buscar un médium espiritista, evocarém lo seu esperit y ja veurá com votan.

L'Ajuntament ha rebaixat las tarifas d'obras, mermant altres capitols del presupuesto de gastos.  
 Entre ells quedan rebaixats lo relatiu a limpieza pública, reparació d'empedrats, grava per camins y carrers, etc., etc.

Una de dos: ó 'ls gastos que 's rebaixan son necessaris ó no ho son. En lo primer cas, rebaixarlos es una imprudencia; en lo segon cas ¿perqué 'ls continuavan en lo presupuesto primitiu?

Ajuntament, Ajuntament, com més aném ménos valem.

Rebo una carta que 'm comunica lo següent:  
 «Tinch lo gust de posar en coneixement de vostè per ferne l'ús que crega més convenient que avuy dissapte, 16 de juny, he passat al despaig y domicili de don Francisco de P. Rius y Tauler, Excm. Arcalde de aqueixa ciutat, y al preguntar per ell, ha anat com segueix:  
 —«Glinch, glinch, glinch... Trucant a la campana de la porta.  
 «Al obrirse aquesta, sense donar temps de preguntar per ningú, un criat diu:  
 —«D. Francisco no esta: ha salido de buena mañana.»  
 ¡Bonal! ¡Bonal!

Llegeixo un telégrama que diu:  
 «Seguramente el Sr. Rius y Tauler será reelegido alcalde de Barcelona.»  
 ¿No més que segurament?...  
 Lo telégrama havia de dir:—«Encare que 'l cel s'ensorri, encare que las patillas l'hi caygan, D. Francisco tornarà a ser nombrat arcalde.»

La *Renaixensa* publicava aquest dia dugas cartas, una del fill de 'n Valero y un' altre de la Lucinda Simoes.  
 La primera era castellana y vá traduhirla al catalá; la segona era portuguesa, y en portugués vá deixarla.  
 Sens dupte considera *La Renaixensa* que 'ls seus lectors entenen més lo portugués que 'l castellá ó bé que 'l portugués es una llengua nacional y 'l castellá una llengua estrangera.

Ha sigut nombrat individuó de la Junta del Port, don Miquel Taltavull.  
 —¿Tal-me-vols? deya un naviero aspirant a la Junta. No tinch cap inconvenient en serne; que me 'n nombrin.

S'ha constituït a Barcelona una *Academia homeopática catalana*.  
 Per si nó ho han fet, me permeteré recordarlos un article que podran consignar en lo reglament.  
 «Las quotas mensuals dels sócios se pagarán precisament ab monedas homeopáticas, ó sigan ab ralets de plata.»

¿Perqué no contestan als atachs que 'ls dirigeix *Lo Busilís*? nos han preguntat alguna vegada varios de nostres lectors.  
 Aném a donar la resposta citant una anécdota.  
 A Juli Sandeau, eminent escriptor francés, un periódich vá atacarlo de una manera brutal, y un amich seu creyente en lo deber de advertirlo, l'hi digué:  
 —Suposo que contestarás a aquest article infame.  
 —De cap manera, respongué Sandeau ab despreci.  
 —Ay, ay, ¿perqué?  
 —¿Perqué?... ¿No véus que si 'l contestés hauria de llegirlo?

En l'Audiencia s'ha celebrat un judici oral y públich a porta tancada.  
 Públich y a porta tancada?... *Atenme Vds. estas dos moscas por el rabo*.  
 Se tractava del rapto de una noya.  
 Tanquéu la porta.

La dona no será fiel sino de una manera, escribia Enrich Murger.  
 La fidelitat de la dona depen del marit. Que 'l marit fassi de manera de ser gelós, desconfiat, grosser, mal-humorat sempre y brutal.  
 Llavors la dona será fiel... al seu amant.

## QÜENTOS.

Aixó passa durant la representació de una comedia, en la qual una mare, que té dugas fillas, una de bona xicota qu' está molt grassa, y una de dolenta, qu' está molt magre, repta á aquesta última dihentli:

—Filla ingrata y desnaturalisada... Portarte aixis ab mi... Ab mi, que t' he nutrit ab la mèva lletl...

Un xaró del públich:

—No 't déu rés... La sèva germana se la va beure total

Un home molt embustero explica en una taula de café 'ls seus portentosos viatjes, assegurant que ha recorregut tota l' Africa central en competència ab Livingstone, Stanley, y altres viatjers célebres.

Un que havia vist l' *Africana*, l' interrompé dihentli:

—Ay senyor! ¡Y quants perills devia haver correbut per aquell país!...

—No me 'n parli!

—Crech que allà tot se conjura contra la vida del home, desde 'l lleó y la serpent fins al *manzanillo*.

—Si senyor, sí... Sobre tot lo *manzanillo*... Miri per las immediacions del llach Niamza, tot de sopte vaig véurem atacat per una tribu de *manzanillos*. Per fortuna duya un rifle americá de dotze tiros: vaig matarne dotze, y 'ls altres ván fugir.

L' embustero 's figurava que 'ls *manzanillos* eran salvatjes.

Un senyor que passa 'l diumenje á fora, entra á dinar en un restaurant y l' hi treuen una cuixa de pollastre tan dura, que no 's pot arribá á tallar.

Lo diumenje següent hi torna y l' hi treuen també una cuixa de pollastre que sembla petrificada.

Cremat lo senyor, crida al amo.

—Miri, l' hi diu: vaig venir lo diumenje passat y 'l rostit no pòdia tallarse ni ab lo gavinet, pero avuy es més fort encara... Tingui, sigui jutje vosté mateix.

L' amo del establiment, inperturbable:

—Escolti: ¿Ho ha advertit al mosso?

—No senyor, pero 'm sembla...

—Llavors no té culpa; sense sapiguerho, potser l' hi ha tret la mateixa de diumenje passat.

Lo marit, home de negocis, s' está fumant en lo despaig.

La muller broda al seu costat.

La criada entra ab una targeta.

—Digas que no hi soch, diu l' amo.

—¿Perquè no 'l rebs? pregunta la senyora. Ara no fás rés...

—Precisament per aixó: quant no faig rés, es quan no vull que vingan á destorbarme.

No hi ha ingenuitat com la que demostran las criaturas.

La Lluisseta, en compte de jugar ab la nina que l' hi

ha comprat la sèva avia, la té casi sempre tancada, guardantla ab molt cuidado.

—¿Perque no hi jugas, filla mèva? l' hi pregunta l' avia.

—Vull guardarla per las nenas que tindré quan seré gran.

—¿Y si no 'n tens?

La Lluisseta després de pensar un rato:

—Llavors la guardaré per las mèvas netas.

Pres del natural:

Un cego acompañat de la sèva filla demana caritat ab yéu llastimosa.

Passa un senyor y l' hi tira dos quartos, que rebotent en lo platet, caúhen á terra.

La noya 'ls busca, 'ls busca y no sab trobarlos.

Lo cego:

—Tonta... ¿qué no 'ls véus?... los tens aquí als teus péus mateixos.

## TRENCA-CAPS.

### XARADAS.

#### I.

Salut senyora María:  
¿qué ja 'm té la *prima-terça*  
*dos-tres*?

—Hu! ¿A qué tal conversa  
vé á ser donya Rosalía?

—Sab que l' hi vaig doná un' onsa  
per treballs y materials?

—Donchs are vull la *total*

que crech s' estira y s' arronsa.

MOROLOBOCONGOP.

#### II.

Las personas menjan *hu*  
y també *dosos girats*;  
los caballs, matros y burros,  
en cambi menjan *total*.

LL. MILLÀ.

### ENDAVINALLA.

Soch carrer de Barcelona,  
pèls barcos se 'm pot trobar,  
molts homes m' han de portar:  
apa, rumfa una estona  
que m' hi esplicat bastant clar.

PEPET SIMPÀTICH.

### LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Un carrer.  
5 8 7 8 2 7 6—Lo que desijan las donas.  
4 3 5 8 7 8—Nom d' home  
1 8 2 3 7—Capital important  
6 7 5 8—Cosa que s' encen.  
5 8 3—Part del home.  
2 6—Nota musical.  
4—Lletra

J. M. F. DE PETITS

## CONVERSA.

- Sabs Anton, qu' es molt bonica aquesta palmatoria?  
—Si que ho es.  
—¿Ahont vás comprarla?  
—Búscaho que tú mateix ho has dit.

NOY GRAN.

## TRENCA-CLOSCAS.

ACABAN 'L FIL D' OR.

Ab aquestas lletras formar lo nom d' un carrer de Barcelona.

SARAHISTA VELL.

## QUADRAT NUMÉRICH.

```

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

```

Omplir los pichs ab números que sumats vertical, hori-  
sontal y diagonalment dongan 17.

ORDEP OGNIMOD.

## GEROGLIFICH.

B D J  
I A

QUIM

menja

UN MATEMÀTICH

## SOLUCIONS

### A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.<sup>a</sup>—*Cas-ca-bell*.
2. Id. 2.<sup>a</sup>—*Si-la*.
3. SINONIMIA.—*Poch*.
4. LOGOGRIFO-NUMÉRICH.—*Petronila*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*De la terra al sol*.
6. ROMBO.—

P  
N A S  
P A V I A  
S I S  
A

7. CONVERSA.—*Qui-ma*.
8. GEROGLIFICH.—*De vents quatre diferents: Nort, Est, Sud, Oest*.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

## LA BOLSA CELESTIAL.—JUGADORS AL ALSA.



Lo diner es la perdiçió de las ánimas. Per aixó se 'l quedan tot.